

Εφαρμογή ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών εξοικονόμησης ενέργειας στην Ελλάδα και εθνικές προοπτικές

των Θωμά Φιλίππου και Νίκου Τουρλή *, Μάιος 2009

Ιστορικά, η ενέργεια προβάλλει ως απαραίτητο στοιχείο ανάπτυξης και εξέλιξης. Η αξιοποίηση διαφόρων πηγών ενέργειας στην πορεία του χρόνου, συνέβαλε στην ανάπτυξη τεχνολογιών και πραγμάτωσε τη βιομηχανική επανάσταση. Η διαδρομή αυτή όμως έχει και το τίμημά της, καθώς η αλόγιστη χρήση φυσικών πόρων και αποθεμάτων συμβατικών πηγών, με γνώμονα την εύκολη παραγωγή και το μέγιστο κέρδος, οδήγησαν στην περιβαλλοντική υποβάθμιση σε τοπική, περιφερειακή και παγκόσμια κλίμακα. Η ανάγκη μείωσης της καταναλισκόμενης ενέργειας έγινε για πρώτη φορά συνειδητή με την πετρελαϊκή κρίση του 1973 και οδήγησε στη σταδιακή αναζήτηση και αξιοποίηση τόσο εναλλακτικών πηγών ενέργειας, όπως οι ανανεώσιμες (ΑΠΕ), όσο και μεθόδων περιορισμού της ενεργειακής σπατάλης, στο πλαίσιο προσπάθειας ορθολογικής χρήσης και εξοικονόμησης ενέργειας (ΕΞΕ).

Σημαντικό ρόλο σε αυτή την πορεία κατέχει εδώ και δεκαετίες η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), με πρωτοβουλίες σε διεθνές επίπεδο για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την ασφάλεια της ενεργειακής τροφοδοσίας στην Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υλοποιεί μέσω νομοθετικών πράξεων και χρηματοδοτικών προγραμμάτων μία ενιαία Ευρωπαϊκή ενεργειακή πολιτική, στο πλαίσιο της οποίας έχουν τεθεί στόχοι για την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας προϊόντων και υπηρεσιών και παράλληλα για τη μείωση των εκπεμπόμενων ρύπων που προέρχονται από ανθρώπινες δραστηριότητες. Οι ποσοτικοί στόχοι της ΕΕ περιλαμβάνουν τη μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου κατά 20%, τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας κατά 20%, και τη συνεισφορά των ΑΠΕ στο ενεργειακό μίγμα επίσης κατά 20%, μέχρι το 2020.

Η ΕΕ, αναγνωρίζοντας τις δυνατότητες ΕΞΕ και χρήσης ΑΠΕ στα κράτη-μέλη, δημιούργησε το πρόγραμμα «Intelligent Energy Europe» με συνολικό προϋπολογισμό 730 εκατ. Ευρώ (2007-2013), ως κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο για έργα που προάγουν την επίτευξη των παραπάνω στόχων και τη βελτίωση των συνθηκών των επί μέρους εθνικών αγορών. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα χρηματοδοτεί έργα στα οποία συμμετέχουν τουλάχιστον τρία κράτη-μέλη και τα οποία αφορούν σε τέσσερις κύριους τομείς: ενεργειακή αποδοτικότητα, ΑΠΕ, ενέργεια στον τομέα των μεταφορών, και ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες (π.χ. ενεργειακή εκπαίδευση κ.α.).

Στο πλαίσιο του «Intelligent Energy», ολοκληρώθηκε πρόσφατα το έργο ENERinTOWN από κοινοπραξία 10 δημόσιων και ιδιωτικών φορέων προερχόμενων από 8 Ευρωπαϊκές χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα. Στόχος του ENERinTOWN ήταν η μεθόδευση της εξάλειψης δύο αρνητικών μη κατασκευαστικών χαρακτηριστικών που αφορούν στην ενεργειακή διαχείριση κτιρίων του δημοσίου τομέα, και ειδικότερα της αδυναμίας διαρκούς και επαρκούς επιτήρησης της ενεργειακής συμπεριφοράς των κτιρίων, και της έλλειψης τεχνικού προσωπικού με

αρμοδιότητα την παρακολούθηση της συμπεριφοράς και τη στοχευμένη επέμβαση με μέτρα ΕΞΕ. Μέχρι τώρα, η εφαρμοζόμενη τακτική ήταν η απλή ανάγνωση των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος και καυσίμων. Η λεπτομερής καταγραφή της ενεργειακής κατανάλωσης σε σχεδόν πραγματικό χρόνο, αν και συχνά παραβλέπεται, αποτελεί ουσιαστικό τομέα της ΕΞΕ, καθώς ο τελικός χρήστης συνειδητοποιεί τα χαρακτηριστικά της καταναλωτικής του συμπεριφοράς, εφαρμόζοντας έτσι στοχευμένες δράσεις εξοικονόμησης της ενέργειας και του κόστους αυτής.

Στα πλαίσια του έργου, τοποθετήθηκε μόνιμος καταγραφικός εξοπλισμός σε κτίρια και εγκαταστάσεις δήμων της Αττικής. Η συλλογή στοιχείων σε πραγματικό χρόνο και η εξαγωγή στατιστικών και γραφικών, συντελεί στην αναγνώριση των κύριων καταναλώσεων ενέργειας και υποστηρίζει τη λήψη αποφάσεων. Με την ολοκλήρωση του έργου, προτάθηκαν μέτρα ΕΞΕ και δημιουργήθηκε μία ειδική έντυπη έκδοση για τους δημοτικούς ενεργειακούς διαχειριστές, με στόχο να αποτελέσει ένα εργαλείο επιλογής ενεργειακά αποδοτικού εξοπλισμού για την κατασκευή μελλοντικών ή την ανακαίνιση υπάρχοντων εγκαταστάσεων.

Η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος ENERinTOWN πραγματοποίησε μία αναγνώριση των αναγκών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με βάση την Οδηγία 2002/91/ΕΚ (Ενεργειακή απόδοση κτιρίων), την ΚΥΑ Δ6/Β/14826/17-06-2008 (Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και εξοικονόμησης ενέργειας στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα), καθώς και τον υπό διαμόρφωση Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ). Το επόμενο βήμα για αποτελεσματικές εφαρμογές προβάλλει μέσα από το πρόγραμμα ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ, το οποίο πλέον σε εθνικό επίπεδο υποστηρίζει την ανάληψη παρόμοιων πρωτοβουλιών από δημοτικές αρχές σε μεγαλύτερη και μαζική κλίμακα.

** Οι κκ. Θωμάς Φιλίππου και Νίκος Τουρλής είναι Ενεργειακοί Μηχανικοί (MSc) στην LDK Consultants*